

3252 – C32 – IIISC – O – N – 14

THIRD SEMESTER B.Com. DEGREE EXAMINATION, NOVEMBER 2014

(Old)

COMMERCIAL ARITHMETIC

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Mathematical tables will be supplied on request.

Simple calculator is allowed.

Section A

I. Answer any ten of the following:

10×2=20

1. Find 2% of 8% of 16000.
2. Define proportion.
3. If 10 kg sugar costs ₹ 350, find the cost of 7 kg sugar.
4. If $a:b = 3:2$ and $b:c = 4:3$ find $a:b:c$.
5. State different types of shares.
6. An article was bought for ₹ 500 and sold for ₹ 600. Find gain per cent.
7. Define partnership.
8. Who is called Broker?
9. State the difference between trade discount and cash discount.
10. What is paid-up value in insurance?
11. What is surcharge?
12. What is double insurance?

Section B

II. Answer any three of the following:

3×5=15

13. A and B are partners in a firm with a total capital of ₹ 9000. If out of a profit ₹ 2500, A receive ₹ 1700, find the capital of each partner.
14. If 20 men working 6 hours a day earn ₹ 6000 in 5 days, how much will 16 men working 8 hours a day earn in 3 days?
15. What net profit percentage is earned by marking goods 60% above cost and allowing 12.5% trade discount and 2% cash discount?
16. Goods worth ₹ 1,50,000 are insured for 60% of their value. In a fire accident 25% property is fully damaged. Find the amount claimable.

[P.T.O.]

17. Find the income of a person if he pays a tax of ₹ 43700 at 10% income tax on his total income and 12% surcharge on his income exceeding ₹ 250000.
18. If apples are bought at ₹ 72 a dozen and sold for ₹ 650 per 100. What per centage gain or loss is made?

Section C

III. Answer any three of the following:

3×15=45

19. a) A man's income decreases by ₹ 50000, but due to the increase in the rate of income tax from 18% to 20%, the amount payable as tax remains the same. Find his income in both years. 8
- b) I sell an item at a loss of 5%. Had I sold for ₹ 90 more, I would have gained 10%. What is the cost of an item? 7
20. a) An agent charges 2½% commission on cash sales and 4½% on credit sales. If his average return is 3¼% on the total sales, find the ratio between the two sales. 8
- b) An insurance company paid ₹ 4000 against a loss amounting to ₹ 12000 on fire insurance policy. If the annual premiums payable were ₹ 80 at ₹ 1.25 per cent, find the value of the property. 7
21. a) Mehta gets a pay 20% more than that of Shaha but 25% less than that of Zaveri. If Zaveri's pay is ₹ 5400 find Shaha's pay. 8
- b) Travelling 35 miles per hour a distance can be covered in 4 hours. How long will it take to cover the same distance at 30 miles per hour? 7
22. a) A and B were in partnership with capitals of ₹ 4000 and ₹ 3000 respectively. But A's capital was in business for 9 months and b's for 8 months. How did they share a profit of ₹ 1500? 8
- b) A builder sells two houses at the same price gaining 20% on one and $33\frac{1}{3}\%$ on the other. If his total profit on the two is ₹ 25000, find the cost of each house. 7
23. a) A holds 10000 partly in 3% at 90 and partly in 6% at 100. He sold both the stocks at 94 and realised the amount originally invested. Find the amount of stock in each kind. 8
- b) The capital of company consists of 1000 shares of ₹ 500 each, ₹ 200 per share paid-up. What percentage dividend can be declared with a profit of 13500? What profit will be received by a person holding 120 shares? 7
24. a) The income of a broker remains unchanged though the rate of commission is decreased from 12% to 10%. Find the percentage increase in the value of his business. 8
- b) A shop-keeper sells erasers at 20 ps per eraser and gains SP of three erasers after a dozen sold. Find the CP of each eraser. 7

KANNADA VERSION

ಗಣತ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ವಿಭಾಗ ಅ

I. ಕೆಳಗಿನ ಬೇಕಾದ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(Marks: 10 × 2 = 20)

1. 2% ರ 8% ರ 16000 ದ ಬೆಲೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.
2. ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿಸಿರಿ.
3. 10 ಕೆ.ಜಿ. ಸಕ್ಕರೆಯ ಬೆಲೆ ರೂ. 350 ಆದರೆ 7 ಕೆ.ಜಿ. ಸಕ್ಕರೆಯ ಬೆಲೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.
4. a:b=3:2 ಮತ್ತು b:c=4:3 ಆದರೆ a:b:c ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.
5. ಶೇರುಗಳ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.
6. ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ರೂ.500 ಖರೀದಿಸಿ ರೂ.600 ಕ್ಕೆ ಮಾರಿದಾಗ ಆಗುವ ಶೇಕಡಾ ಲಾಭ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.
7. ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿಸಿರಿ.
8. ದಲ್ಲಾಳಿ ಎಂದರೆ ಯಾರು ?
9. ವ್ಯಾಪಾರಿ ರಿಯಾಯತಿ ಮತ್ತು ನಗದ ರಿಯಾಯತಿಗಳ ನಡುವಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳಿರಿ.
10. ಜೀವವಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೆಲೆಯೆಂದರೇನು ?
11. ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಅಂದರೇನು ?
12. ಡಬಲ್ (ದ್ವಿಮುಖಿ) ವಿಮೆಯೆಂದರೇನು ?

ವಿಭಾಗ ಬ

II. ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಬೇಕಾದ ಮೂರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(Marks: 3 × 5 = 15)

13. ಅ ಮತ್ತು ಬ ಇಬ್ಬರು ಪಾಲುದಾರರು ತಮ್ಮ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ರೂ. 9000 ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿದರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಟ್ಟು ಆದ ಲಾಭ ರೂ. 2500 ರಲ್ಲಿ 'ಅ' ಯು ರೂ. 1700 ಪಡೆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪಾಲುದಾರನ ಬಂಡವಾಳ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.
14. 20 ಜನರು ದಿನಕ್ಕೆ 6 ತಾಸಿನಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ 5 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೂ. 6000 ಗಳಿಸಿದರೆ, 16 ಜನರು ದಿನಕ್ಕೆ 8 ತಾಸು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ 3 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗಳಿಸುವರು ?
15. ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮುದ್ರಿತ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಂಡ ಬೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಶೇ. 60 ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ನಂತರ ಶೇ. 12.5 ವ್ಯಾಪಾರಿ ರಿಯಾಯತಿ ಮತ್ತು ಶೇ. 2 ನಗದು ರಿಯಾಯತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಆಗುವ ಒಟ್ಟು ನಿವ್ವಳ ಶೇಕಡಾ ಲಾಭವೇನು ?
16. ರೂ. 1,50,000 ಬೆಲೆಯ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯ ಶೇ. 60 ನ್ನು ವಿಮೆ ಇಳಿಸಲಾಯಿತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹುತದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಯ ಶೇ. 25 ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾದರೆ ಆತನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಪರಿಹಾರ ಹಣವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.
17. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಶೇ. 10 ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ರೂ. 250000 ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಶೇ. 12 ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್‌ನಂತೆ ಒಟ್ಟು ರೂ. 43700 ತೆರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.
18. ಒಂದು ಡಜನ್ ಸೇಬು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ರೂ. 72 ರಂತೆ ಖರೀದಿಸಿ, ಪ್ರತಿ 100 ಸೇಬುಗಳಿಗೆ ರೂ. 650 ರಂತೆ ಮಾರಿದಾಗ ಆಗುವ ಶೇಕಡಾ ಲಾಭ ಅಥವಾ ನಷ್ಟವೇನು ?

[P.T.O.]

ವಿಭಾಗ ಕ

III. ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಬೇಕಾದ ಮೂರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

(Marks: 3 × 15 = 45)

19. a) ಒಬ್ಬನ ಆದಾಯವು ರೂ. 50000 ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ದರ 18% ರಿಂದ 20% ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮೊದಲಿನಷ್ಟೆ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಅವನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆದಾಯ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ. (8 Marks)
- b) ನಾನು ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಶೇ. 5 ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾರಿದೆನು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ರೂ. 90 ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾರಿದ್ದರೆ, ನನಗೆ ಶೇ. 10 ಲಾಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಕೊಂಡ ಬೆಲೆಯೇನು ? (7 Marks)
20. a) ಒಬ್ಬ ಏಜೆಂಟನು ನಗದು ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ಶೇ. 2½ ಹಾಗೂ ಉದ್ರಿ ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ಶೇ. 4½ ಕಮಿಷನ್ ಆಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಒಟ್ಟು ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ಸರಾಸರಿ ಶೇ. 3¼ ಕಮಿಷನ್ ಗಳಿಸಿದರೆ ನಗದು ಮತ್ತು ಉದ್ರಿ ಮಾರಾಟಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ. (8 Marks)
- b) ಒಂದು ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯು ರೂ. 4000 ನ್ನು ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೆಂಕಿ ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಯ ಮೇಲೆ ರೂ. 12000 ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ವಿಮಾ ಕಂತು ರೂ. 80 ಇದ್ದು ಅದರ ದರವು 1.25% ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಯ ಬೆಲೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ. (7 Marks)
21. a) ಮೆಹತಾನು ಶಹಾನಗಿಂತ 20% ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಜವೇರಿಗಿಂತ 25% ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಜವೇರನ ಸಂಬಳವು ರೂ. 5400 ಇದ್ದರೆ ಶಹನ ಸಂಬಳ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ. (8 Marks)
- b) ಒಂದು ದೂರವನ್ನು ತಾಸಿಗೆ 35 ಮೈಲು ಚಲಿಸಿ 4 ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ತಲುಪಿದರೆ ಅದೇ ದೂರವನ್ನು ತಾಸಿಗೆ 30 ಮೈಲು ಚಲಿಸಿದಾಗ ತಲುಪಲು ಎಷ್ಟು ಅವಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ? (7 Marks)
22. a) A ಮತ್ತು B ಪಾಲುದಾರರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂ. 4000 ಮತ್ತು ರೂ. 3000 ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ A ನ ಬಂಡವಾಳವು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ 9 ತಿಂಗಳ ಮತ್ತೆ B ನ ಬಂಡವಾಳ 8 ತಿಂಗಳ ವಿದ್ಯರೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಾದ ಲಾಭ ರೂ. 1500 ನ್ನು ಅವರಿಬ್ಬರು ಹೇಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ? (8 Marks)
- b) ಒಬ್ಬ ಬಿಲ್ಡರನು ಎರಡು ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ (ಸಮನಾದ) ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುವನು, ಒಂದು ಮನೆಯ ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ಶೇ. 20 ಲಾಭ ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಶೇ. 33 1/3 ಲಾಭ ದೊರೆಯುವದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನಿಗೆ ಎರಡೂ ಮನೆಗಳ ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ರೂ. 25000 ಲಾಭವಾದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಕೊಂಡಬೆಲೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ. (7 Marks)
23. a) A ನು ರೂ. 10,000 ಗಳನ್ನು ಭಾಗಶಃ 3% ಸ್ಟಾಕ್‌ನ್ನು 90 ರಂತೆ ಹಾಗೂ 6% ಸ್ಟಾಕ್‌ನ್ನು 100 ರಂತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಎರಡನ್ನು 94 ಕ್ಕೆ ಮಾರಿ ತಾನು ತೊಡಗಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಎರಡೂ ಸ್ಟಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ. (8 Marks)
- b) ಒಂದು ಕಂಪನಿಯ ಬಂಡವಾಳವು ರೂ. 500 ಮುಖ ಬೆಲೆಯ 1000 ಶೇರುಗಳು ಇದ್ದು ಪ್ರತಿ ಶೇರಿಗೆ ಸಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ ರೂ. 200 ಆದರೆ ಕಂಪನಿಗಾದ ರೂ. 13500 ಲಾಭವನ್ನು ಶೇರುಗಳ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ ಎಷ್ಟರಂತೆ ಲಾಭಾಂಶ (ಡಿವಿಡೆಂಡ್) ಘೋಷಿಸಬೇಕು ? ಮತ್ತು ಒಬ್ಬನ ಹತ್ತಿರ ಇಂತಹ 120 ಶೇರುಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಲಾಭವೇನು ? (7 Marks)
24. a) ಕಮಿಷನ್ ದರವು 12% ದಿಂದ 10% ಕ್ಕೆ ಇಳಿದರೂ ಒಬ್ಬ ದಲ್ಲಾಳಿಯ ಆದಾಯ ಬದಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಾದ ಶೇಕಡಾ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ. (8 Marks)
- b) ಒಬ್ಬ ಅಂಗಡಿಕಾರನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇರೇಜನ್ನು 20 ಪೈಸೆಗಳಿಗೆ ಮಾರಿ ಒಂದು ಡಜನ್ ಇರೇಜರ್ ಮಾರಿದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಮೂರು ಇರೇಜ್‌ಗಳ ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆಯಷ್ಟು ಲಾಭವಾದರೆ, ಪ್ರತಿ ಇರೇಜರದ ಕೊಂಡ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ. (7 Marks)